

SLOVAK INVESTMENT HOLDING

INVESTIČNÁ STRATÉGIA

**pre finančné nástroje implementované
v rámci investičnej priority 3.1 prioritnej osi 3
Operačného programu Ľudské zdroje
v programovom období 2014 – 2020**

Obsah:

1.	Zhrnutie	3
2.	Úvod	3
3.	Východiská investičnej stratégie	3
4.	Poslanie.....	4
5.	Ciele.....	4
6.	Postavenie finančných nástrojov	5
7.	Cieľové projekty	5
8.	Investičná politika	6
9.	Investičná stratégia	7
9.1	Ciele Operačného programu Ľudské zdroje.....	7
9.1.1	Analýza SWOT	8
9.2	Koneční prijímatelia.....	8
9.3	Sledovanie výsledkov implementácie finančných nástrojov.....	9
9.4	Rozdelenie finančnej alokácie na finančné nástroje	10
9.5	Druhy finančných nástrojov implementovaných v oblasti ľudských zdrojov.....	10
9.6	Finanční sprostredkovatelia.....	11

1. Zhrnutie

Tento dokument (ďalej len „Investičná stratégia“) predstavuje investičnú stratégiu pre implementáciu finančných nástrojov v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) v programovom období 2014 - 2020 prostredníctvom spoločnosti Slovak Investment Holding, a.s. (ďalej len „SIH“) a Slovenská záručná a rozvojová banka Asset Management, a.s. (ďalej len „SZRBAM“)

Investičná stratégia navrhuje podporu projektov v oblasti sociálnej ekonomiky prostredníctvom finančných nástrojov, ktoré môžu byť realizované aj v kombinácii s technickou pomocou a primeranými formami nenávratnej pomoci. Cieľom využívania finančných nástrojov je naplňovať ciele OPĽZ prostredníctvom rozvoja sektora sociálnej ekonomiky tvoreného entitami vykonávajúcimi podnikateľskú činnosť, pričom ich hlavným poslaním je naplňovať istý spoločenský cieľ, nie maximalizovať zisk.

2. Úvod

Prostriedky alokované na finančné nástroje implementované cez SIH a SZRBAM majú za úlohu prispieť k realizácii projektov v rámci národných investičných priorít SR a podporiť tak ciele operačných programov v programovom období 2014 - 2020.

Dňa 9.12.2014 schválila Európska komisia Operačný program Ľudské zdroje. Finančné nástroje implementované v rámci OP ĽZ budú slúžiť na podporu projektov, pri ktorých sa predpokladá (pri kombinácii s nenávratnými formami pomoci v primeraných prípadoch) ekonomická životaschopnosť a ktoré by mali prispieť k naplňaniu cieľov OP ĽZ, a to najmä k tvorbe nových pracovných miest a sociálnej inklúzii.

Podpora finančných nástrojov v rámci OP ĽZ vychádza z hodnotenia ex-ante pripraveného v spolupráci s Európskou investičnou bankou. Ako sa píše v tomto ex ante hodnotení, medzi hlavné priority potenciálneho využitia finančných nástrojov patrí presadzovanie sociálnej ekonomiky a podpora tohto sektora. Sociálna ekonomika môže byť podľa ex ante hodnotenia podporovaná prostredníctvom pomoci pre entity, ktorých primárne poslanie je identifikovateľne sociálne, alebo prostredníctvom nástrojov zameraných na znižovanie nezamestnanosti a sociálnu inklúziu.

Ex-ante hodnotenie identifikovalo v sektore sociálnej ekonomiky značný dopyt po investíciách. Priestor pre finančné nástroje sa otvára jednak z motivačných dôvodov, aby prijímatelia v rámci sektora sociálnej ekonomiky fungovali ako podnikateľské subjekty, nie iba ako pasívni príjemcovia grantov, a jednak vzhľadom na možnosť cez pákový efekt navýšiť objem zdrojov pre sociálnu ekonomiku. Implementácia finančných nástrojov v rámci OP ĽZ tvorí organickú súčasť vyčleneného celkového rozpočtu a má prispieť k dosiahnutiu cieľov operačného programu.

3. Východiská investičnej stratégie

Slabé perspektívy hospodárskeho rastu v súčasnej krehkej makroekonomickej situácii v EÚ nepodporujú výraznejšie oživenie ekonomickej aktivity na Slovensku. Dôsledkom nižšej dynamiky rastu domácej ekonomiky Slovenská republika spomalila aj v procese ekonomickej konvergencie a približovaniu sa životnej úrovne k západným členským krajinám EÚ. Následkom toho sa znížil aj potenciál rastu zamestnanosti na Slovensku, respektíve potenciál znižovania dlhodobej nezamestnanosti. Jedným z dôležitých dokumentov je Národná stratégia zamestnanosti, ktorá bola schválená uznesením vlády č. 665 dňa 17. decembra 2014 a v ktorej sa uvádza:

„V EÚ zamestnávala sociálna ekonomika v rokoch 2009 – 2010 celkovo asi 14,5 mil. platených zamestnancov, teda približne 6,5 % z celkového počtu zamestnaných – pričom tento podiel vzrástol zo 6 % v rokoch 2002 – 2003. Naproti tomu podľa údajov Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na Slovensku zamestnávala v rokoch 2009 – 2010 sociálna ekonomika iba 1,94 % z celkového počtu zamestnancov. Je teda očividné, že z hľadiska podpory zamestnanosti má rozvoj sociálnej ekonomiky potenciálne obrovský význam – patrí medzi sektory s najlepšou perspektívou pre

regionálny a miestny rozvoj a pre zamestnanosť tým, že prostredníctvom svojich subjektov, sociálnych podnikov vytvára pracovné miesta pre znevýhodnených UoZ, posilňuje sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť, vytvára sociálny kapitál, podporuje aktívne občianstvo, solidaritu a hospodárstvo s demokratickými hodnotami, ktoré kladie ľudí na prvé miesto, pričom okrem toho podporuje trvalo udržateľný rozvoj a sociálne, environmentálne a technologické inovácie. Osobitne dôležitá z hľadiska zamestnanosti je podpora tzv. sociálnych podnikov pracovnej integrácie (Work Integration Social Enterprise – WISE). Európska komisia 25. októbra 2011 vydala Oznámenie *Iniciatíva pre sociálne podnikanie – Vytvárať priaznivé prostredie na podporu sociálnych podnikov v rámci sociálnej ekonomiky a sociálnych inovácií*, v ktorom navrhuje kľúčové opatrenia na podporu sociálneho podnikania v Európe a obsahuje odporúčania pre vlády členských štátov týkajúce sa zlepšenia rámcových podmienok pre sociálne podniky, čo môže viesť k novým príležitostiam a vytvoreniu pracovných miest.“

4. Poslanie

Poslaním finančných nástrojov implementovaných v rámci OP LZ nie je primárne vytvárať zisk, ale naplňovať ciele OP LZ podporovaním subjektov sociálnej ekonomiky, a to v primeraných prípadoch aj v kombinácii s nenávratnými formami pomoci v súlade s touto Investičnou stratégiou.

5. Ciele

Jedným z hlavných cieľov finančných nástrojov v rámci OP LZ je zlepšenie prístupu k finančným zdrojom pre komerčné aktivity subjektov sociálnej ekonomiky. Zlepšenie prístupu k investičným zdrojom má za úlohu eliminovať problém subjektov sociálnej ekonomiky pri získavaní dostatočného prísunu kapitálu a investícií, zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných na pracovný trh, zvýšiť podporu podnikania znevýhodnených skupín, zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť dobrovoľníckych aktivít a podporiť sociálnu inklúziu.

SZRBAM bude v rámci svojich možností spolupracovať so Riadiacim orgánom aj pri plnení relevantných úloh v oblasti finančných nástrojov vyplývajúcich z Národnej stratégie zamestnanosti. SZRBAM ale týmto nepreberá zodpovednosť za ich splnenie.

Týmto úlohami sú:

4.3.3. Dokončiť prípravu finančnej podpory sociálnej ekonomiky v podobe Fondu sociálnych fondov rozvojového kapitálu (FOSFOR) ako samostatného podfondu Slovenského investičného holdingu (SIH).

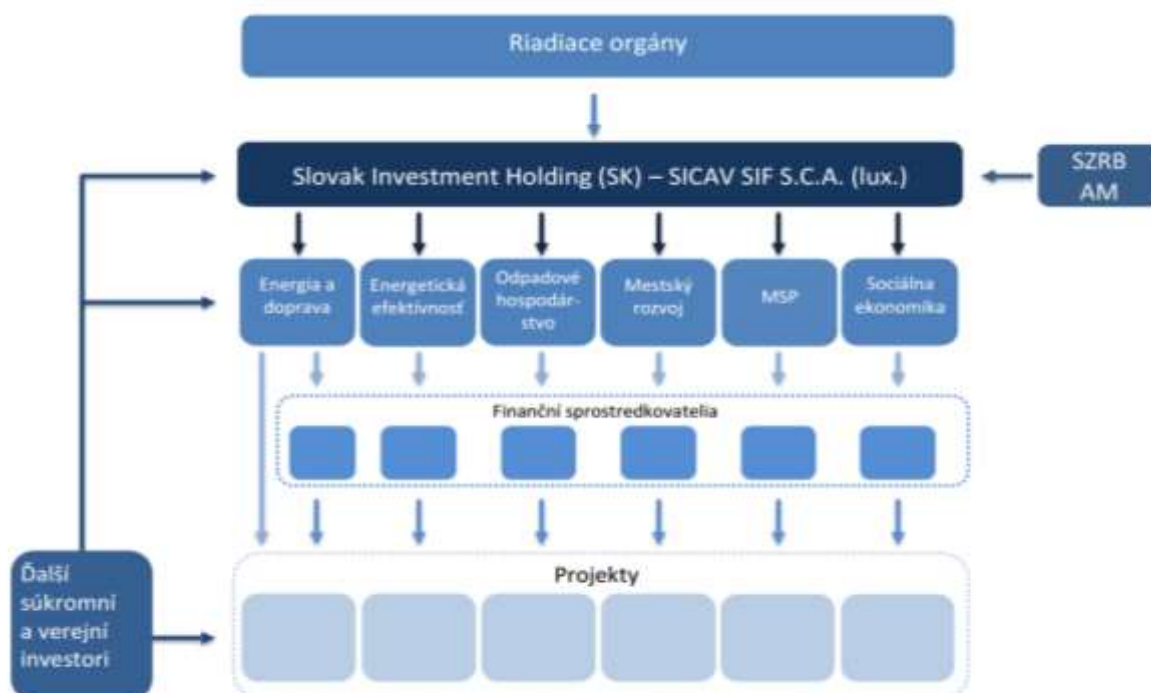
4.3.4. Vytvoriť infraštruktúru na logistickú podporu subjektov sociálnej ekonomiky, pomocou vytvorenia siete inkubátorov sociálnych podnikov, poskytujúcich poradenskú, právnu a inú podpornú činnosť v záujme uľahčenia fungovania týchto podnikov. Pri tvorbe tohto opatrenia využiť skúsenosti zo zahraničia, najmä z členských štátov EÚ s podobnými podmienkami, ako je SR (Poľsko, Slovinsko, Maďarsko).

4.3.5. V spolupráci fondu FOSFOR a podpornej infraštruktúry podporovať vznik a realizáciu podnikateľských zámerov/plánov s dôrazom na využitie mikrofinančných programov zameraných na podporu mikropodnikov, ktoré spĺňajú kritéria subjektov sociálnej ekonomiky. Osobitnú pozornosť venovať podnikateľským zámerom s perspektívou zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, vrátane ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít a ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii (ľudí bez domova).

4.3.6. Poskytovať podporu vo forme finančných nástrojov z podfondu SIH pri nožnej kombinácii s nenávratnou formou pomoci začínajúcim i existujúcim podnikom, ktoré spĺňajú znaky subjektov sociálnej ekonomiky.

6. Postavenie finančných nástrojov

Finančné nástroje predstavujú návratnú formu pomoci, ktorá minimalizuje zásahy do fungovania trhu a zabráňuje tak jeho deformácii. Implementácia finančných nástrojov definovaných v rámci EŠIF v programovom období 2014 – 2020 bola zverená spoločnostiam SIH a SZRBAM, ktoré pôsobia ako fond fondov, respektíve jeho správca sústreďujúci špecifické znalosti, know-how a kapacity potrebné pre komplexnú správu a efektívne riadenie implementácie finančných nástrojov. Samotná holdingová štruktúra SIH zastrešuje viacero tematicky (t.j. podľa zamerania operačných programov) a produktovo (t.j. podľa finančných nástrojov) vymedzených fondov a podfondov, pričom finančné zdroje vyčlenené z EŠIF môžu byť investované zo SIH do jednotlivých fondov, resp. podfondov v súlade s jednotlivými operačnými programami financovanými z EŠIF. Implementácia finančných nástrojov prostredníctvom fondu fondov môže byť uskutočnená aj prostredníctvom luxemburskej fondovej štruktúry SIH na základe odporúčaní ex-ante hodnotenia pre finančné nástroje. Na obrázku nižšie je znázornená možná implementačná štruktúra odporúčaná ex-ante hodnotením pre finančné nástroje.

Na základe odporúčaní ex ante hodnotenia, ako aj vyššie uvedenej úlohy 4.3.3. z Národnej stratégie zamestnanosti, vytvorí SZRB AM v rámci Slovenského investičného holdingu (SIH) špecifický podfond na podporu sociálnej ekonomiky pod menom Fond sociálnych fondov rozvojového kapitálu (FOSFOR), do ktorého budú vložené prostriedky z OP LZ. Rámčovo sa finančné nástroje v rámci OP LZ použijú na realizáciu takých aktivít, pri ktorých sa predpokladá efektívna motivácia k tvorbe podpory pracovných miest či sociálnej inklúzii, za súčasného očakávania návratnosti prostriedkov oproti čistému grantovému financovaniu, alebo úspora nákladov. Ide o potenciálne ekonomicky životaschopné projekty, ktoré nenachádzajú adekvátne financovanie na trhu a preto je ich realizácia neefektívna bez príspevku vo forme účasti finančného nástroja na financovaní projektu. Finančné nástroje majú potenciál pritiahnúť dodatočný súkromný kapitál do oblastí podporovaných v rámci OP LZ a prispieť tak k efektívnejšiemu napĺňaniu špecifických cieľov a investičných potrieb.

7. Cieľové subjekty a projekty

Finančné nástroje budú implementované v investičných projektoch v súlade s výsledkami ex-ante hodnotenia pre finančné nástroje v programovom období 2014 – 2020 a cieľmi OP LZ. Cieľovými subjektmi sú subjekty sociálnej ekonomiky, ako sú definované v §50a Zákona č. 5/2004 o službách

zamestnanosti. Z hľadiska právnej formy k nim podľa dôvodovej správy k tomuto paragrafu môžu patriť „sociálne podniky pracovnej integrácie [podľa §50b], družstvá, chránené dielne alebo chránené pracoviská, občianske združenia, neziskové organizácie, či nadácie. Cieľovými subjektmi môžu byť aj spoločnosti s ručením obmedzeným či akciové spoločnosti, ale iba v prípade, že napĺňajú znaky subjektu sociálnej ekonomiky, teda že majú za svoj prvotný cieľ merateľné pozitívne sociálne vplyvy v súlade so svojimi zakladajúcimi dokumentmi a napĺňajú aj ostatné ustanovené podmienky [v paragrafe 50a]“. Tento výpočet nie je uzavretý, keďže v prípade ďalších zmien legislatívneho prostredia môžu k podnikom napĺňajúcim znaky subjektov sociálnej ekonomiky pribudnúť napr. podniky inkluzívneho zamestnávania, družstevné podniky výroby energie z obnoviteľných zdrojov (REScoop) a ďalšie.

Niektoré z možných oblastí cieľových projektov definuje napríklad Európska komisia vo svojej *Iniciatíve pre sociálne podnikanie* – podniky zodpovedajúce subjektom sociálnej ekonomiky podľa nej „zahŕňajú širokú škálu podnikov, ktoré majú rôzne právne formy a poskytujú sociálne služby alebo tovar zraniteľným, marginalizovaným, znevýhodneným alebo vylúčeným osobám. Takéto služby zahŕňajú prístup k bývaniu, zdravotnej starostlivosti, pomoci pre staršie osoby alebo osoby so zdravotným postihnutím, starostlivosti o deti, zamestnaniu a odbornej príprave, ako aj riadeniu závislosti. Sociálne podniky zahŕňajú aj podniky, ktorých metóda produkcie tovaru alebo služieb reprezentuje ich sociálny cieľ, ale ich činnosti nemusia byť obmedzené na poskytovanie sociálnych tovarov alebo služieb. Tieto činnosti zahŕňajú sociálnu a profesijnú integráciu prostredníctvom prístupu k zamestnaniu pre osoby znevýhodnené najmä z dôvodu nedostatočnej kvalifikácie alebo sociálnych či profesijných problémov vedúcich k vylúčeniu a marginalizácii. Tieto činnosti sa môžu týkať aj ochrany životného prostredia s vplyvom na spoločnosť, ako sú opatrenia proti znečisteniu, recyklácia a získavanie energie z obnoviteľných zdrojov.“¹

Potenciálne projekty, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov vrátane očakávaného znásobenia alokovaných prostriedkov EŠIF a ich kombinácie s inými formami podpory v súlade s článkom 37, ods. 7 Všeobecného nariadenia vychádzajú z výsledkov ex-ante hodnotenia využitia finančných nástrojov v programovom období 2014 – 2020.

8. Investičná politika

Implementácia finančných nástrojov v rámci OP LZ bude podliehať nasledovným princípom.

(a) Finančné nástroje predstavujú motivačný prostriedok k ekonomickej aktivite

Finančné nástroje budú implementované pri realizácii investičných projektov v sektore sociálnej ekonomiky. Finančné nástroje budú svojím charakterom návratnej pomoci slúžiť k tomu, aby motivovali prijímateľov k udržateľnej ekonomickej aktivite, a tým podporia rozvoj trhu práce, sociálnych inovácií, nárast pracovných miest, napĺňanie sociálnych potrieb a ďalších cieľov OP LZ.

(b) Finančné nástroje sú primárne prostriedkom na napĺňanie cieľov OP LZ, nie na tvorbu zisku

Realizácia finančných nástrojov bude zameraná na také projekty, pri ktorých možno po zohľadnení rizík očakávať primeranú návratnosť investovaných zdrojov, v prípade potreby v kombinácii s inými druhmi podpory podľa článku 37, ods. 7 Všeobecného nariadenia a s ex-ante hodnotením využitia finančných nástrojov. Pri investíciách sa bude zároveň zohľadňovať princíp, že tvorba zisku nie je primárnym účelom využitia finančných nástrojov. Finančné nástroje sa v rámci OP LZ budú primárne využívať ako prostriedok na tvorbu pracovných miest a podporu sociálnej inklúzie a ďalších cieľov OP LZ. Investičné projekty budú vyberané v súlade s ex-ante hodnotením využitia finančných nástrojov v programovom období 2014 – 2020 a s cieľmi OP LZ. Revolvingové nástroje budú zastrešované negrantovými off-the-shelf nástrojmi ako sú „First Loss Portfolio Guarantee“ alebo „Portfolio Risk Sharing Loan“ a zároveň

¹ Európska komisia, *Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Iniciatíva pre sociálne podnikanie: Vytvárať priaznivé prostredie na podporu sociálnych podnikov v rámci sociálnej ekonomiky a sociálnych inovácií* 2011, recitál odsek 14

aj účelovo vytvorenými nástrojmi na báze mikrofinancovania, rizikového kapitálu a garančnej podpory financovania.

(c) Mobilizácia súkromného kapitálu

Investície prostredníctvom finančných nástrojov sa môžu vykonávať so zapojením súkromného kapitálu, vďaka ktorému sa vytvára pákový efekt, čo by mohlo zabezpečiť dodatočné finančné zdroje pre investičné projekty v rámci sociálnej ekonomiky. V súlade s ex-ante hodnotením využitia finančných nástrojov v SR v programovom období 2014 – 2020 by finančné nástroje implementované v rámci OP ĽZ mohli mobilizovať dodatočný súkromný kapitál.

Okrem zapojenia súkromného kapitálu vytvárajú finančné nástroje rozsiahly priestor pre zapojenie medzinárodných multilaterálnych finančných inštitúcií do procesu ich implementácie. V súlade s týmto je možná účasť finančných inštitúcií zriadených v rámci EÚ, akou je EIF, na spolufinancovaní projektov podporených finančnými nástrojmi.

(d) Kombinácia s nenávratnou podporou v primeraných prípadoch

Podpora vo forme finančných nástrojov nebude podmienená udelením grantu z verejných ani súkromných zdrojov. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny sa zaväzuje vyvinúť všetko potrebné úsilie, aby mohli byť grantovou zložkou doplnené finančné nástroje v prípade začínajúcich podnikov s nedostatočným vlastným kapitálom, alebo v prípade inej preukázateľnej potreby. SZRB AM (resp. poverení finanční sprostredkovatelia) bude takýchto prípadoch poskytovať potrebnú súčinnosť (vrátane posudzovania žiadostí o podporu vo forme finančných nástrojov aj v prípade nedostatočného vlastného kapitálu, postúpenia žiadosti o grantovú zložku na MPSVR ap). Nenávratná pomoc v podobe mentoringu, pomoci s prípravou podnikateľského plánu, účtovníckych, právnych a iných služieb podpornej infraštruktúry, bude poskytovaná tak, aby táto pomoc zodpovedala potrebám úspešného rozvíjania projektov. Pri identifikovaní týchto potrieb bude SZRB AM, resp. ňou vybraní finanční sprostredkovatelia, poskytovať potrebnú súčinnosť (školenie pracovníkov podpornej infraštruktúry, konzultačná činnosť pri príprave podnikateľských plánov ap.).

9. Investičná stratégia

Rozsah aktivít a typov podnikov sociálnej ekonomiky, ktoré budú podporované môže byť široký v súlade s časťou 7 tejto investičnej stratégie.

9.1 Ciele Operačného programu Ľudské zdroje

Implementácia finančných nástrojov v rámci OP ĽZ je navrhnutá v súlade so širšie definovanými cieľmi samotného operačného programu, ako aj s užšími cieľmi príslušných prioritných osí OP ĽZ. Cieľom OP ĽZ je podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce a taktiež zlepšenie ich sociálnej situácie, čo je možné realizovať aj formou návratných finančných nástrojov, a to poskytovaním finančných prostriedkov pre konečných prijímateľov v sektore sociálnej ekonomiky v súlade s touto Investičnou stratégiou.

V minulých rokoch došlo k intenzívnej aktivizácii mimovládnych subjektov budovaných ako nadstavba štátnej sociálnej siete, ktoré adresujú otázky rozvoja ľudského potenciálu v oblasti vzdelávania, sociálnej inklúzie a integrácie marginalizovaných rómskych komunít.

V rámci nového programového obdobia Európska komisia podporuje koncepty sociálnych inovácií, ktoré majú predpoklad fungovať na princípe samofinancovania a tým si zabezpečiť dlhodobé fungovanie s minimálnou priebežnou závislosťou od rozpočtových zdrojov a zároveň kladie dôraz na podporu finančných nástrojov, ktoré majú potenciál získať dodatočný kapitál od ďalších zainteresovaných strán, a to najmä financovanie formou pákového efektu od komerčných subjektov (finančné inštitúcie, súkromné spoločnosti a pod.).

9.1.1 Analýza SWOT

Silné stránky: štátna a európska podpora; budovanie propodnikateľského a proaktívneho zmýšľania a skúseností v marginalizovaných komunitách; komercializácia procesov s pozitívnym sociálnym dopadom

Slabé stránky: chýbajúce skúsenosti s aplikáciou finančných nástrojov v oblasti sociálnej inklúzie, nízke miery návratnosti finančných nástrojov v oblasti sociálnej inklúzie a sociálnych inovácií, zvýšené náklady na operatívu

Príležitosti: vysoký inovačný potenciál v existujúcich pro sociálnych organizáciách; veľké množstvo konceptov sociálnych inovácií, ktoré doteraz neboli aplikované v SR

Hrozby: možná konkurencia zo strany čisto nenávratných dotačných zdrojov

9.2 Koneční prijímatelia

Prijímatelia sa musia kvalifikovať podľa podmienok jednotlivých prioritných osí operačného programu a tiež v nadväznosti na ich podmienky sa budú jednotlivé typy prijímateľov líšiť.

Konečnými prijímateľmi v rámci finančných nástrojov realizovaných v rámci PO 3, investičnej priority 3.1 (ďalej aj „IP 3.1“) OP EZ môžu byť:

- **pre špecifický cieľ 3.1.1 (ďalej aj „ŠC 3.1.1“) - Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby:**

- regionálna a miestna štátna správa
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto
- združenia miest a obcí
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC
- občianske združenie
- miestne akčné skupiny
- nadácie
- mimovládne neziskové organizácie
- zamestnávateľia - podnikateľské subjekty

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- uchádzač o zamestnanie
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (napr. občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, občan starší ako 50 rokov veku, občan s nízkou kvalifikáciou - dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie, občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou osobou odkázanou na jeho starostlivosť alebo s viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky, občan so zdravotným postihnutím)
- zamestnanec
- samostatne zárobkovo činná osoba
- zamestnávateľ
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

- **Pre špecifický cieľ 3.1.2 (ďalej aj „ŠC 3.1.2“) - Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach**

- regionálna a miestna štátna správa
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto
- združenia miest a obcí
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC
- občianske združenie
- miestne akčné skupiny
- nadácie
- mimovládne neziskové organizácie
- zamestnávateľa - podnikateľské subjekty

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- uchádzač o zamestnanie
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie
- zamestnanec
- samostatne zárobkovo činná osoba
- zamestnávateľ
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď

9.3 Sledovanie výsledkov implementácie finančných nástrojov

Výsledky implementácie finančných nástrojov realizovaných v rámci OP ĽZ budú pravidelne monitorované a vyhodnocované za účelom získania spätnej väzby o priebehu napĺňania definovaných cieľov, priorít a ukazovateľov.

V rámci sledovania výsledkov implementácie finančných nástrojov budú vykazované monitorované ukazovatele, v závislosti od typu projektu, alebo podporovaného subjektu, ktoré zohľadňujú špecifickosť finančných nástrojov v rámci IP 3.1 a ŠC 3.1.1 a 3.1.2 v PO 3 OP ĽZ. V nadväznosti na vyššie uvedené skupiny konečných prijímateľov budú sledované najmä nasledovné ukazovatele:

Kód MÚ		Merateľný ukazovateľ (MÚ) ¹⁾	Merná jednotka	Cieľová hodnota pre FN ²⁾ (rok 2023)
Špecifický cieľ 3.1.1				
Projektový	Programový	Spoločné ukazovatele výsledkov		
P0638	CR04	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Počet	3 793
P0098	R0088	Nezamestnané osoby, ktoré úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu	Počet	531
Spoločné ukazovatele výstupov ³⁾				
Projektový	Programový			
P0097	CO01	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet	7 588

P0037	CO02	Dlhodobo nezamestnané osoby	Počet	5 311
P0109	O0086	Osoby vo veku nad 50 rokov	Počet	1 897
P0107	CO09	Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním	Počet	2 276
P0683	CO05	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet	2 977
Projektový	Programový	Špecifický cieľ 3.1.2		
P0640	R0089	Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu	Počet	2 694
P0641	R0090	Účastníci, ktorí využili príspevok na založenie/udržanie pracovného miesta vrátane samostatnej zárobkovej činnosti a sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	Počet	1 847
P0635	R0091	Účastníci, ktorí si udržali pracovné miesto šesť mesiacov po odchode	Počet	1 330
Spoločné ukazovatele výstupov ³⁾				
Projektový	Programový			
P0097	CO01	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet	7 587
P0037	CO02	Dlhodobo nezamestnané osoby	Počet	5 311
P0109	O0086	Osoby vo veku nad 50 rokov	Počet	1 896
P0107	CO09	Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním	Počet	2 276
P0683	CO05	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet	2 976

- 1) Merateľné ukazovatele sú podrobne špecifikované v prílohe č. 6 operačného programu Ľudské zdroje - „Metodika k stanoveniu hodnôt ukazovateľov“.
- 2) Cieľová hodnota merateľných ukazovateľov pre FN bola stanovená z cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov OP pre IP 3.1 a ŠC 3.1.1, 3.1.2, a to prepočítaním percentuálnym podielom alokácie na FN z alokácie pre PO3 (6,16 %).
- 3) Spoločné ukazovatele výstupov pre IP 3.1 boli pre jednotlivé ŠC 3.1.1 a 3.1.2 prepočítané pomerom 50 % pre ŠC 3.1.1 a 50 % pre ŠC 3.1.2.

9.4 Rozdelenie finančnej alokácie na finančné nástroje

Rozdelenie finančných prostriedkov v zmysle článku 2.2 zmluvy, vyčlenených pre finančné nástroje v rámci prioritnej osi 3, investičnej priority 3.1, je v pomere 50 %, t. j. 29,250 mil. EUR, z toho 24,862,5 mil. EUR zo zdrojov ESF a 4,3875 mil. EUR zo zdrojov štátneho rozpočtu pre špecifický cieľ 3.1.1 a 50 %, t. j. 29,250 mil. EUR, z toho 24,862,5 mil. EUR zo zdrojov ESF a 4,3875 mil. EUR zo zdrojov štátneho rozpočtu pre špecifický cieľ 3.1.2.

Oprávneným územím pre obidva špecifické ciele je celé územie SR, okrem územia Bratislavského kraja.

9.5 Druhy finančných nástrojov implementovaných v oblasti ľudských zdrojov

Dôraz bude kladený na existenciu vzájomne sa dopĺňajúcich finančných nástrojov prispôbujúcich problémom subjektov sociálnej ekonomiky na Slovensku, v primeraných prípadoch aj v kombinácii s nenávratnými formami pomoci. Odporúčané finančné nástroje sú všeobecne v súlade so smernicami

Rady Európskej únie na zjednodušenie prístupu k zdrojom za účelom dosiahnutia rastu a tvorby pracovných miest a kreatívneho napĺňania sociálnych potrieb klientov a cieľových subjektov. Z celkovej alokácie z OP LZ na finančné nástroje sa v súlade s ex-ante hodnotením prostriedky použijú na podporu konečných prijímateľov, ako sú zadefinovaní v časti 9.2 tejto Investičnej stratégie, pričom časť prostriedkov sa môže použiť aj formou doplnkovej nenávratnej pomoci.

Štruktúra jednotlivých nástrojov a konkrétnych postupov investičnej stratégie bude flexibilná v závislosti od vývoja reálnych potrieb cieľových subjektov, od možných synergií s existujúcimi subjektmi na trhu a od prípadných aktualizácií ex ante hodnotenia.

V rámci ex-ante hodnotenia bolo navrhnuté využívať tri skupiny finančných nástrojov:

9.4.1 Social impact equity

V oblasti rizikového (ekvitného) financovania budú podporené subjekty sociálnej ekonomiky, alebo investičné fondy, zamerané na podporu projektov s pozitívnym sociálnym dopadom. Tieto investičné fondy môžu poskytovať aj nevyhnutné obchodné, finančné a strategické poradenstvo a podporu a ďalšie doplnkové nenávratné formy podpory. Pre začínajúce spoločnosti a ostatné vysoko rizikové ciele vyžadujúce financovanie v skorom alebo kritickom štádiu ich obchodného rozvoja prístup typu rizikový kapitál poskytuje vhodnú rovnováhu medzi rizikom a výnosom medzi príjmom investície a investorom a tiež zabezpečuje užšie zapojenie, ktoré je z podstaty veci nutné v rannom štádiu financovania. Zároveň sa v rámci tohto nástroja môže efektívnejšie zohľadniť expertné hodnotenie parametrov prijímateľov.

9.4.2 Dlhové nástroje (vrátane mikropôžičiek)

Prostredníctvom alebo v spolupráci s finančnými sprostredkovateľmi budú pripravené úverové schémy, ktorých účelom bude vytvorenie úverových nástrojov z príspevkov z programu a príspevkov finančného sprostredkovateľa, príp. ďalších súkromných investorov, na financovanie portfólia novo poskytnutých úverov. Cieľom týchto prostriedkov bude poskytovať konečným prijímateľom jednoduchší prístup k financovaniu tým, že sa finančným sprostredkovateľom poskytne príspevok na financovanie a rozdelenie kreditného rizika, čím sa konečným prijímateľom ponúkne viac finančných prostriedkov za zvýhodnených podmienok v zmysle zníženia úrokovej miery a/alebo zníženia výšky ručenia potrebného zo strany konečného prijímateľa. V súlade s potrebou subjektov sociálnej ekonomiky bude možné poskytovať úrokovú dotáciu až vo výške nulovej efektívnej sadzby úroku podľa posúdenia SZRBAM po konzultácii s Riadiacim orgánom.

9.4.3 Záručné nástroje (vrátane záruk na mikropôžičky)

Prostredníctvom alebo v spolupráci s finančnými sprostredkovateľmi budú pripravené záručné schémy, ktoré budú mať za cieľ podporovať expanziu pôžičiek pre konečných prijímateľov od sektora súkromných finančných inštitúcií, v niektorých prípadoch s možnosťou zamerať sa na určité podsektory. Záručným produktom sa poskytne krytie kreditného rizika pri každom jednotlivom úvere s cieľom vytvoriť portfólio nových úverov pre konečných prijímateľov. Finančná výhoda záruky bude prenesená na konečných prijímateľov, a to napr. vo forme zníženia úrokovej miery úverov a/alebo zníženia výšky ručenia potrebného zo strany konečného prijímateľa.

9.6 Finanční sprostredkovatelia

SIH a SZRBAM budú, pokiaľ to bude možné, implementáciu finančných nástrojov uskutočňovať prostredníctvom finančných sprostredkovateľov.

Výber finančných sprostredkovateľov bude vykonaný na základe otvorených, transparentných, primeraných a nediskriminačných postupov, ktoré bránia vzniku konfliktu záujmov.

Podmienky výkonu činnosti finančných sprostredkovateľov, vo vzťahu k implementácii finančných nástrojov v rámci OP LZ, budú ošetrené na základe špecifickej operačnej zmluvy, ktorá bude okrem iného determinovať nasledovné záležitosti:

- plán implementácie finančného nástroja, resp. finančných nástrojov, investičnú stratégiu,
- príspevky OP ĽZ do finančného nástroja,
- povinnosti finančného sprostredkovateľa pri implementácii finančného nástroja (smerujúce k uskutočňovaniu definovaných cieľov, k zvyšovaniu povedomia verejnosti o dostupnosti finančných nástrojov, k pravidelnému podávaniu správ v štandardizovanej forme a rozsahu o jeho činnosti, k predkladaniu ročných účtovných výkazov, a pod.),
- spôsob odmeňovania finančného sprostredkovateľa a výšku nákladov na implementáciu finančného nástroja, ukončenie účasti finančného nástroja (tzv. exit) v podporenom projekte a prípadné opätovné využitie zdrojov,
- proces monitoringu implementácie finančného nástroja,
- zodpovednosť finančného sprostredkovateľa za porušenie operačnej zmluvy.

V prípade výberu finančných sprostredkovateľov sa bude postupovať podľa platnej národnej a európskej legislatívy.

SLOVAK INVESTMENT HOLDING

PODNIKATEĽSKÝ PLÁN

**pre finančné nástroje implementované
v rámci investičnej priority 3.1 prioritnej osi 3
Operačného programu Ľudské zdroje
v programovom období 2014 – 2020**

1. Podnikateľský plán

Prostriedky alokované pre Slovenskú republiku z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) tvoria približne 80 % verejných investícií – predstavujú tak kľúčový zdroj financovania národných priorít. Vzhľadom na predpokladanú nižšiu alokáciu pre SR v budúcnosti (po roku 2020) je v súčasnosti o to dôležitejšie, akým spôsobom SR alokáciu v programovom období 2014 – 2020 využije.

Po hospodárskej kríze, ktorá bola dôsledkom svetovej finančnej krízy z rokov 2007 – 2008, nebolo v EÚ zaznamenané očakávané výraznejšie oživenie ekonomickej aktivity. Obnovenie hospodárskeho rastu v EÚ a vrátenie ekonomiky SR na cestu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu je teda najdôležitejšou prioritou v súčasnej ekonomickej situácii. SR čelí rozsiahlej a dlhotrvajúcej potrebe nových investícií, okrem iného aj v oblasti prechodu na konkurencieschopné hospodárstvo založené na znalosti a inováciách.

Investičné potreby SR ale prevyšujú jednak možnosti štátneho rozpočtu, osobitne v situácii nižšieho hospodárskeho rastu a potreby konsolidácie verejných financií, ako aj možnosti alokácie pre SR z EŠIF. Navyše, finančná kríza a súčasná slabá makroekonomická situácia v EÚ vytvorili atmosféru neistoty a averzie voči investičnému riziku, čo dodatočne zvyšuje potrebu verejných investícií, na ktoré má SR obmedzené finančné prostriedky. Finančná kríza dodatočne oslabilu schopnosť bánk poskytovať pôžičky pre MSP, vzhľadom na potrebné korekcie a nové kapitálové požiadavky v zmysle BASEL III a CRD4. Existuje tak značný objem nevyužitého kapitálu z dôvodu fragmentácie finančných trhov v eurozóne. Situáciu je možné riešiť efektívnejším využitím prostriedkov, ktoré SR bude čerpať z EŠIF. Takúto formu využitia predstavujú práve finančné nástroje, ktorých návratný charakter zabezpečuje dlhodobu udržateľnú formu podpory a rozsiahlejší dopad vzhľadom na možnosti opakovateľného použitia.

SR momentálne zaostáva vo využití finančných nástrojov za veľkou väčšinou krajín EÚ a to aj v porovnaní s krajinami regiónu strednej a východnej Európy. Zatiaľ čo členské krajiny EÚ implementovali prostredníctvom nástrojov finančného inžinierstva v programovom období 2007 – 2013 v priemere 3,1 % prostriedkov zo štrukturálnych fondov, SR na tieto nástroje vyčlenila prostriedky len vo výške približne 0,7 % svojej alokácie. V rámci regiónu je SR z hľadiska objemu prostriedkov implementovaných prostredníctvom finančných nástrojov teda hlboko pod priemerom a zaostáva aj za oveľa menšími členskými štátmi. Ekonomické trendy v EÚ pritom ale poukazujú práve na čoraz väčší podiel alokácie prostriedkov z operačných programov na finančné nástroje.

Súčasný stav poskytovania finančných nástrojov v SR bol analyzovaný v hodnotení ex-ante, ktoré okrem iného uvádza, že aj keď väčšina programových príspevkov v programovom období 2007-2013 bola realizovaná formou grantov, boli implementované v malom rozsahu aj niektoré finančné nástroje. V ďalšom hodnotení preto navrhuje rozšíriť využívanie pomoci formou finančných nástrojov, pričom identifikované boli aj medzery na trhu, ktoré by mohli byť adresované práve ich prostredníctvom. Takáto medzera bola identifikovaná mimo iného aj v oblasti prístupu MSP a subjektov sociálnej ekonomiky k financovaniu.

Pri svojej činnosti sa SIH riadi platnou vnútroštátnou aj európskou legislatívou. Nesleduje v tomto smere prvoradý cieľ maximalizácie zisku, ale koná vo verejnom záujme, pričom prostriedky alokované jeho prostredníctvom na finančné nástroje, majú za úlohu prispieť k realizácii dlhodobých investičných projektov v rámci národných investičných priorít SR a podporiť tak ekonomický rast prostredníctvom investícií bez dodatočného zaťažovania štátneho rozpočtu. Za týmto účelom bol vypracovaný nasledujúci harmonogram základných krokov vedúcich k implementácii finančných nástrojov.

2. Uskutočnenie základných krokov vedúcich k implementácii finančných nástrojov v rámci operačného programu Ľudské zdroje

Strany sa dohodli, že nasledovné činnosti sú len indikatívne a odrážajú iba očakávania strán v čase podpisu tejto zmluvy.

Zodpovedný subjekt	Popis aktivity	Plánovaný termín
SZRBAM	Predloženie žiadosti o platbu (finančné nástroje) v zmysle zmluvy o financovaní	bezodkladne po splnení podmienok stanovených v systéme riadenia fin. nástrojov
MPSVaR SR	Prevod prvej tranže na účet SZRBAM/SIH	v lehote stanovenej v zmluve o financovaní
SZRBAM/SIH	Vklad finančných prostriedkov do vlastného imania SIH	Bezodkladne po ich prevode na účet SZRBAM
SZRBAM	Spustenie krokov vedúcich k založeniu podfondu Fond sociálnych fondov rozvojového kapitálu (FOSFOR)	bezodkladne po prevode finančných prostriedkov na účet SZRBAM
SZRBAM	Zriadenie podfondu FOSFOR	* do 3 – 5 mesiacov
SZRBAM	Finalizácia výziev na výber finančných sprostredkovateľov	* do 3 – 5 mesiacov
SZRBAM	Zverejnenie prvých výziev na výber finančných sprostredkovateľov	* do 3 – 5 mesiacov
SZRBAM	Zhodnotenie a výber finančných sprostredkovateľov	* do 8 – 10 mesiacov
SZRBAM	Uzatváranie zmlúv s finančnými sprostredkovateľmi	* do 10 – 12 mesiacov
Finanční sprostredkovatelia	Príprava produktov na základe uzatvorených zmlúv so SZRBAM	* do 12 – 15 mesiacov
Finanční sprostredkovatelia	Spustenie poskytovania návratnej pomoci MSP	* 15 mesiacov
Finanční sprostredkovatelia	Poskytnutie návratného financovania na úrovni cca 20 % cieľovej hodnoty podľa Investičnej stratégie	** 2 roky
SZRBAM/SIH	Použitie cca 75 % Prostriedkov prvej tranže – predloženie druhej žiadosti o platu	** 2 roky
MPSVaR SR	Prevod druhej tranže na účet SZRBAM/SIH	v lehote a za podmienok stanovených v zmluve o financovaní
SZRBAM/SIH	Vklad finančných prostriedkov do vlastného imania SIH	Bezodkladne po ich prevode na účet SZRBAM
Finanční sprostredkovatelia	Poskytnutie návratného financovania na úrovni cca 45 % cieľovej hodnoty podľa Investičnej stratégie	** 4 roky
SZRBAM/SIH	Použitie cca 85 % Prostriedkov vyplatených tranží na oprávnené výdavky – predloženie	** 4 roky

Zodpovedný subjekt	Popis aktivity	Plánovaný termín
	tretej žiadosti o platu (finančné nástroje)	
MPSVaR SR	Prevod tretej tranže na účet SZRBAM/SIH	v lehote a za podmienok stanovených v zmluve o financovaní
SZRBAM/SIH	Vklad finančných prostriedkov do vlastného imania SIH	Bezodkladne po ich prevode na účet SZRBAM
Finanční sprostredkovatelia	Poskytnutie návratného financovania na úrovni cca 70 % cieľovej hodnoty podľa Investičnej stratégie	**5,5 roka
SZRBAM/SIH	Použitie cca. 85 % Prostriedkov vyplatených tranží – predloženie štvrtej žiadosti o platbu (finančné nástroje)	**5,5 roka
MPSVaR SR	Prevod štvrtej tranže na účet SZRBAM/SIH	v lehote a za podmienok stanovených v zmluve o financovaní
SZRBAM/SIH	Vklad finančných prostriedkov do vlastného imania SIH	Bezodkladne po ich prevode na účet SZRBAM
Finanční sprostredkovatelia	Poskytnutie návratného financovania na úrovni 100 % cieľovej hodnoty podľa Investičnej stratégie	**7 rokov
SZRBAM/SIH	Použitie 100 % Prostriedkov vyplatených tranží	**7 rokov

* časový údaj od vloženia prostriedkov do vlastného imania SIH

** časový údaj od spustenia poskytovania návratnej pomoci